

Täysistunto

Tiistai 19.12.2023 klo 9.59—14.04

2. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2024 talousarvioesityksen (HE 41/2023 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 41/2023 vp

Hallituksen esitys HE 86/2023 vp

Talousarvioaloite TAA 1-378/2023 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2023 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 14/2023 vp. Asian käsittely keskeytettiin 18.12.2023 pidetyssä täysistunnossa.

Siirrytään pääluokkakohdaisiin äänestyksiin. Kaikki samaa pääluokkaa koskevat ehdotukset ja kannatukset voi tehdä eduskuntaryhmäkohtaisesti samalla kertaa. Mahdolliset pöytäkirjaan otettavat edustajien korjaukset tehdään painamalla V-painiketta, vasta kun koko pääluokka on äänestetty.

Koska äänestyksiä on verraten paljon, ilmoitan etukäteen, että istunto ja äänestykset keskeytetään kymmeneksi minuutiksi kello 12.

Käsiteltiin päiväjärjestyksen asiat 2.1—2.13.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksiin HE 41 ja 86/2023 vp sisältyvän ehdotuksen valtion talousarvioksi vuodelle 2024 mietinnön mukaisena. Eduskunta hyväksyi talousarvioaloitteen TAA 29/2023 vp. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen talousarvioaloitteiden TAA 1—28 ja 30—378/2023 vp hylkäämisestä. Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen talousarvion soveltamisesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lopuksi päätetään epäluottamuslause-ehdotuksista.

Keskustelussa ovat Joona Räsänen Eemeli Peltosen kannattamana, Hannu Hoskonen Hanna Räsäsen kannattamana, Saara Hyrkkö Maria Ohisalon kannattamana ja Jussi Saramo Hanna Sarkkisen kannattamana tehneet ehdotukset epäluottamuslauseen antamisesta valtioneuvostolle. Ehdotukset sisältyvät edustajille jaettuun monistevihkoon.

1. Joona Räsänen (sd) Eemeli Peltosen (sd) kannattamana: ”Eduskunta toteaa, että hallituksen politiikka aiheuttaa ihmisille kohtuuttomia tilanteita, lisää eriarvoisuutta yhteiskunnassa ja jättää vastaamatta Suomen talouden keskeisimpiin haasteisiin. Hallitus leikkaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2023 vp

pienituloisimmilta, lapsilta ja nuorilta. Se ei meille käy. Näin ollen eduskunta katsoo, että hallitus on epäonnistunut eikä nauti eduskunnan luottamusta.” (Vastalause 1)

2. Hannu Hoskonen (kesk) Hanna Räsänen (kesk) kannattamana: ”Eduskunta toteaa, että hallituksen esittämä talousarvioesitys vuodelle 2024 kasvattaa valtion velanottoa vuoteen 2023 verrattuna. Alijäämä uhkaa kasvaa entisestään sitä seuraavana vuonna, vaikka ennen eduskuntavaaleja nykyiset hallituspuolueet sanoivat, että on aika lopettaa velaksi eläminen. Suomi on rikkomassa jopa EU:n perussopimuksen mukaista kolmen prosentin alijäämä sääntöä ensi vuonna ja myös lähivuosina. Velkasuhteen ennustetaan kasvavan koko vaalikauden ajan. Hallitus on epäonnistumassa kasvunäköalan luomisessa ja on lisäksi tyytynyt seuraamaan sivusta talouden ajautumista yhä pahenevaan taantumahan. Hallituksen työllisyystoimet eivät yksinään riitä kestävän kasvun aikaansaamiseksi, kun hallitus samalla laiminlyö Suomen kestävyyskannalta keskeisen väestöpolitiikan merkityksen kohdistamalla leikkauksia lapsiperheille ja suhtautumalla nuivasti työperäiseen maahanmuuttoon. Samanaikaisesti kun hallitus kohdistaa leikkauksia lapsiperheille ja kansalaisten sosiaali- ja terveystalouteen lähialueiden vaarantaan, jakaa hallitus hyväosaisille kohdennettuja verohuojennuksia. Tämä osoittaa vakavaa oikeudentajun puutetta. Lisäksi hallitus jakaa Suomea kahtia ja toimii kylmästi itäistä Suomea kohtaan. Säästää pitää, mutta veroja ei ole pakko keventää eikä varsinkaan lisäten velanottoa, kuten vuonna 2024 on käymässä. Eduskunta toteaa, että Suomessa kasvussa ovat työttömyys, konkurssit ja julkinen velka, jonka seurauksena hallituksen talouspolitiikalta on putoamassa pohja pois, eikä hallitus siksi nauti eduskunnan luottamusta.” (Vastalause 2)

3. Saara Hyrkkö (vihr) Maria Ohisalon (vihr) kannattamana: ”Eduskunta toteaa, että hallituksen talouspolitiikka kasaa Suomen ja suomalaisten harteille kohtuuttomia ja tarpeettomia riskejä. Hallituksen valinnat jarruttavat Suomen kehitystä, kasvattavat eriarvoisuutta ja osoittavat piittaamattomuutta ilmastokriisin ja luontokadon torjuntaa kohtaan. Hallituksen epäuskottava ja riittämätön ilmasto- ja luontopolitiikka kasvattaa päästöjä, heikentää luonnonsuojelun edellytyksiä ja luo epävarmuutta Suomeen investointiympäristönä. Samalla aiheutuu merkittäviä taloudellisia riskejä, joilta hallitus sulkee silmänsä. Talouden tasapainotuksen taakka kasautuu epäoikeudenmukaisesti erityisesti lasten, nuorten ja vammaisiksi vaikeassa asemassa olevien harteille. Hallitus ottaa tietoisesti riskin kasvattaessaan lapsiperheköyhyyttä, jolla tiedetään olevan kauaskantoisia vaikutuksia lasten tulevaisuuteen. Hallitus ei onnistu vahvistamaan taloutta ja taistamaan valtion velkaantumista. Asiantuntijoiden suositusten vastaisesti hallitus harjoittaa höveliä tulopolitiikkaa eikä esitä riittäviä tai uskottavia ratkaisuja työvoimapulaan. Eduskunta katsoo, että hallitus on epäonnistunut talouden uudistamisessa ja vahvistamisessa, ympäristökriisien ratkomisessa sekä kansakunnan kriisinkestävyys turvaamisessa eikä nauti eduskunnan luottamusta.” (Vastalause 3)

4. Jussi Saramo (vas) Hanna Sarkkisen (vas) kannattamana: ”Hallitus romuttaa suomalaisia hyvinvointivaltiota ja heikentää suomalaisten hyvinvointia ja kansallista yhtenäisyyttä rajuilla ja epäreilulla leikkauksilla. Samalla hallitus vaarantaa julkistalouden kestävyys ja lisää velkaantumista rikkaita suosivalla veropolitiikallaan. Hallituksen politiikan seurauksena eriarvoisuus kasvaa, köyhyys lisääntyy, ilmastotavoitteet karkaavat, Suomen luonto köyhtyy, sote-palvelut kriisiytyvät ja Suomen kansainvälinen vaikuttavuus heikke-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2023 vp

nee. Hallitus pyrkii eduskunnassa peittelemään politiikkansa kielteisiä vaikutuksia ja hankaloittamaan tietoperusteista päätöksentekoa. Eduskunta katsoo, ettei hallitus nauti eduskunnan luottamusta.” (Vastalause 4)

Selonteko hyväksyttiin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ehdotuksista on äänestettävä. Ensin äänestetään Jussi Saramon ehdotuksesta Saara Hyrkön ehdotusta vastaan, sitten voittaneesta Hannu Hoskosen ehdotusta vastaan ja sen jälkeen voittaneesta Joona Räsäsen ehdotusta vastaan. Lopuksi äänestetään siitä, nauttiiko valtioneuvosto eduskunnan luottamusta.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Saara Hyrkön ehdotus ”jaa”, Jussi Saramon ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 166, ei 10; poissa 23 (äänestys 425). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Saara Hyrkön ehdotuksen.

2) Hannu Hoskosen ehdotus ”jaa”, Saara Hyrkön ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 155, ei 21; poissa 23 (äänestys 426). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Hannu Hoskosen ehdotuksen.

3) Joona Räsäsen ehdotus ”jaa”, Hannu Hoskosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 19; poissa 23 (äänestys 427). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Joona Räsäsen ehdotuksen.

4) Luottamuslause valtioneuvostolle ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 96, ei 80; poissa 23 (äänestys 428).

Eduskunta päätti, että valtioneuvosto nauttii eduskunnan luottamusta. Asian käsittely päättyi.